

Gezond loof, een prachtige herfstverkleuring en kurklijsten op stam en takken. Dat zijn de grote pluspunten van Liquidambar styraciflua 'Worplesdon'. Voor de winterperiode zijn het vooral die decoratieve kurklijsten die sierwaarde hebben.

Tekst: Emiel van den Berg
Foto: www.visionspictures.com

Liquidambar is een relatief klein geslacht dat onderdeel uitmaakt van de toverhazelaarfamilie, de Hamamelidaceae. Fothergilla, Corylopsis en Hamamelis zijn enkele bloemheesters uit deze familie die, net als Liquidambar, een zeer opvallende herfstkleur hebben. Niet opvallend met zijn bloem maar zeker wel met zijn herfstverkleuring is familiegenoot Parrotia. Het geslacht Liquidambar telt slechts vier soorten. Bij alle vier betreft het bladverliezende bomen. De soorten groeien in delen van Noord en Midden-Amerika, Oost-Azië en Turkije. *L. styraciflua*, van oorsprong afkomstig uit het oosten van de Verenigde Staten, is de voor Nederland bekendste soort.

KAUWGOM

De geslachtsnaam Liquidambar is opgebouwd uit twee Spaanse woorden. Liquido betekent vloeibaar en ambar verwijst naar de zeer geurige hars van deze boom. Vergelijkbaar met de geur van echte amber. De Nederlandse naam van Liquidambar is amberboom. Ook de soortnaam is te vertalen. Styrax is een sterk geurende harsachtige substantie en fluere betekent letterlijk druipen. Overduidelijk dus dat de harsproductie van Liquidambar een belangrijke eigenschap is. In Noord-Amerika kauwden Indianen op de kleverige substantie. Om de hars vrij te laten komen, kookten zij voornamelijk beschadigd hout. Later werd de hars een belangrijke grondstof in de kauwgomindustrie. Niet voor niets dus dat de Engelsen de boom sweet gum noemen. Van nature groeit *L. styraciflua* vooral op vochtige, voedzame en lichtzure grond. Verder stelt de boom weinig bodemeisen. In zijn natuurlijke groeigebied bereikt de boom een hoogte van ruim 40 meter. Daar is hij ook een belangrijke houtproducent. Zijn roodbruine hout is met name geliefd voor draaiwerk en als fineer voor meubels. *L. styraciflua* werd al aan het einde van de 17de eeuw richting Europa gehaald voor aanplant in parken en landgoede-

Liquidambar styraciflua 'Worplesdon'

VOOR ELK SEIZOEN EEN MOOIE BOOM

Liquidambar styraciflua 'Worplesdon'

ren. In Europa groeit de boom uit tot maximaal 20 meter. Door de komst van verschillende cultivars is de amberboom steeds vaker aan te treffen als laanboom. Groot voordeel daarbij is dat sommige cultivars rechte, tot in de top doorlopende stammen vormen en relatief smalle kronen ontwikkelen. Slechts bij oude exemplaren buigen de takken wat naar beneden en groeit de boom in de breedte.

'WORPLESDON'

Van *L. styraciflua* zijn een tiental cultivars bekend. 'Moraine' blijft door zijn trage groei kleiner en smaller dan de soort. Ook 'Paarl' blijft relatief smal en 'Festival' groeit zuilvormig. 'Pendula' is de bekendste treurvorm en 'Parasol' en 'Gum Ball' vormen op stam geënte bolbomen. 'Aurea' valt op met het geelgekleurde blad terwijl dat bij 'Variegata' witbont is. Als laanboom is vooral *L. styraciflua* 'Worplesdon' veel gebruikt. Dit is een Engelse selectie afkomstig uit het Engelse plaatsje Worplesdon. Deze relatief jonge cultivar bereikt een waarschijnlijke hoogte tot maximaal 15 meter. De kroon groeit aanvankelijk smal met een doorgaande rechte hoofdtak. Later gaan de takken meer breed uitstaan en krijgt de kroon een breed piramidale vorm. Het diep ingesneden blad verkleurt in het najaar sterk naar oranje- tot

purperrood. Hoe vochtiger de standplaats, hoe intenser de kleur. Voordeel is dat 'Worplesdon' zijn blad langer vasthoudt dan de soort. Nadeel is dat de voor Liquidambar kenmerkende kurklijst op takken en stam bij 'Worplesdon' pas na verloop van jaren verschijnt. Enkel bij oudere bomen vormen zich diepe groeven op de stam. De boom, die halfdiep wortelt, heeft geen probleem om in verharding te groeien. Nadeel, en dat geldt voor alle Liquidambar, is de windgevoeligheid. Takbreuk kan optreden vanwege de broosheid van de takken. Van alle cultivars behoort 'Worplesdon' overigens wat windschade betreft tot de minst gevoelige.

WINTERHARD

Het oorspronkelijke zaad van 'Worplesdon' was afkomstig van een boom die in de koude streken van Noord-Amerika groeide waarmee meteen duidelijk wordt dat deze cultivar uiteindelijk goed koude verdraagt. Jonge bomen kunnen echter nog wel last hebben van strenge winterkou. Omdat de bomen tot laat in het najaar hun blad behouden, wordt het afhardproces namelijk wat uitgesteld. Strenge vorst kan dan bij jonge bomen topsterfte tot gevolg hebben. Naarmate de boom ouder wordt, vormt flinke koude geen bedreiging meer. Uiteindelijk verdraagt 'Worplesdon' tot ruim -20°C.